

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIA
SI ADMINISTRATIA
Targului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
tie. Preţul după tarif
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

TELEFON N. 226.

Bulgarii şi Ungurii.

De A. D. Xenopol.

Bulgarii au crezut că pot să-şi îndeplinească visurile de mărire încolţite de puţin timp în sufletul lor, dar crescute cu atât mai repede cu cât ele porneau din o minte nu prea bine compănită. Ei avuseră meritul de a cunoaşte foarte amănunţit starea împărăţiei otomane şi de a-şi fi dat samă că, cu toată întinderea ei, ea nu s'ar putea împotrivi la o lovitură combinată precum şi de a fi înghebat, mai ales prin stăruinţele lor, alianţa între cele patru state balcanice.

Chiar de pe acum însă facem băgarea de seamă, că Bulgarii nu s'au bizuit pe puterea lor pentru a porni războiul contra Turciei. Ei căutără conlucrarea altor popoare la aceasta mare, şi în aparenţă prea îndrăzneată întreprindere. Şi cum, în aparenţă pentru ei, în adevăr însă Turcii erau foarte slabi, aduşi în această stare prin zvârcolirile lăuntrice ale organizării lor politice, din care pricină se coborâse mult şi puterea lor militară, altă dată atât de impunătoare.

Bulgarii ajutaţi în chipul cel mai efectiv de Greci, de Sârbi şi Muntenegreni izbutiră a răsturna aproape din temelie Imperiul otoman.

Când fu însă să se împartă prada între cei patru aliaţi, Bulgarii păşiră iar bazaţi pe combinaţii politice pentru a-şi atribui partea leului. Ei se bucurase, în timpul războiului cu Turcii, de sprijinul nu numai al Rusiei ca matcă a slavismului, ci şi de acel al Austriei, căreia de pe atunci li făgăduise zdrobirea Sârbiei, puterea aceea balcanică de a cărei creştere se teme Austria, pentru a nu deveni un centru de atragere al Sârbilor din Austria şi din Ungaria. Tot aşa din mărirea Bulgariei, Austria ţinea a crea un contra-trapond României pentru a paraliza acesteia ori-ce acţiune asupra Românilor din Ungaria. Austria, ne mai putând stăpâni evenimentele, şi văzând că veacul Turciei se sfârşeste, dar că tot odată ea nu va mai putea să-şi întindă hotarul pe contul peninsulei Balcanului, îşi adaptă politica la noua situaţie, căutând să-şi facă din Bulgaria o aliată în contra Sârbiei şi a României. Bine înţeles, că Austria putere din Tripla alianţă cătră care era alipită România, ar fi trebuit să sprijinească în tratările dintre Bulgaria şi România privitoare la graniţa dobrogeană interesul acesteia din urmă. Împărăţia Habsburgilor credincioasă vechiului ei sistem de-a călca totul în picioare pentru a apăra nevoile ei, trădă pe România şi o sprijini numai în aparenţă, pe când în realitate şi în ascuns ea apăra pe aliata ei viitoare.

Dar pentru a reveni la Bulgaria, acest stat îşi baza întreprinderea lui cea neomenoasă pe prietenia Austriei, aruncând chiar la oparte pe acea a Rusiei care-i dăduse mână de ajutor contra Turcilor. Prin urmare Bulgaria, pentru a-şi realiza scopul ei de mărire, împărtaşea nedreptatea şi trădarea cu amândouă mâinile: Trădare cătră România care-i ajutase în 1878 a dobândi neatârănarea; trădare cătră Rusia pe jertfele căreia mai ales se întemeia această neatârănare; tră-

dare cătră aliaţii ce i stătuseră alături să zdrobească Turcia şi pe care pe toţi îi vindea Austriei pentru o făgăduinţă! Deci şi aici ca şi în cazul războiului cu Turcii, întreprinderea Bulgarilor se întemeia pe combinate politice, adăugându-i acum şi un joc de rea credinţă, de înşelătorie, şi de atacuri piezişe şi neîndreptăţite, mănunchiu de fapte certe cu morală, care nu putea fi întrecut decât de grozăvile săvârşite de bandiţi şi armata contra femeilor, copiilor, bătrânilor şi răniţilor popoarelor potrivnice, care le cădea în mână.

Pe combinaţii politice şi pe faptele josnice ale trădării, înşelării şi atacurilor piezişe nu se poate însă întemeia mărirea unui popor. Aceasta cere spre a sluji de temelie, putere reală, materială şi culturală. Numai pe acest granit nedestructibil se poate înălţa strălucirea neamurilor. Când soarta însă a cerut să-şi restrângă numărul la 3.000.000 de suflete şi acele încă inculte, înzestrate cu instincte barbare, cu o clasă conducătoare necapabilă şi având o singură însuşire sufletească, o oarbă vitejie, atunci cei ce pot năzui într-o neatârănare a propriei fiinţe, o dezvoltare modestă şi restrânsă în hotarul îngust ce li le-a însemnat natura, ei nu pot tinde a întemeia împărăţii mari, dinaintea cărora toţi să se cutremure şi să se incline şi dacă iai titlul de Ţar, să nu te înşeli că vei ajunge pe acel al Ruşilor, ca să nu păţeşti ca broasca din fabulă.

Înălţarea aşa de năprasnică a Bulgariei pe cât şi prăbuşirea ei nu mai puţin prăpăstioasă se explică deci în destul de lesne dacă luăm în privire cele de mai sus.

Ungurii samănă cu Bulgarii aproape ca două picături de apă şi ei sunt de aceeaşi rasă finică, răcicită ca şi Bulgarii în sânul neamurilor arice ale Europei; nu mai atâta că ei sunt fini mai curăţi decât fraţii lor de peste Dunăre, lutru cât au păstrat nu numai substratul fiziologic şi însuşirile fundamentale sufleteşti ale neamului, ci şi înflorirea lui intelectuală, limba şi cele ce se ţin de dânsa. De altfel în privinţa caracterului lor, Ungurii sunt identici cu Bulgarii: aceeaşi tendinţă la mijloace piezişe pentru a-şi asigura izbânda; aceeaşi lipsă mai ales la guvernării lor, de conştiinţă de ceea ce este drept, adecă tocmai a ideii celei mai înalte şi mai sublimă a civilizaţiei şi a omenirii. Căci ceea ce deosebeşte mai ales pe om de animalul din care se trage şi ceea ce l-a pecetluit ca fiinţă superioară este tocmai ideea dreptăţii, care face ca un popor să stea cu atât mai sus pe scara civilizaţiei cu cât respectă şi caută să realizeze mai deplin în relaţiile sale interne şi externe principiul justului, iar acele popoare cari dispreţuiesc şi recunosc aceste sfinte principii sunt cele mai jos aşezate pe scara omenirii şi mai apropiate de matca animală din cari au ieşit.

Dar nu numai în privirea însuşirilor psihice samănă Ungurii cu Bulgarii, ci şi în ceea a condiţiilor lor de existenţă etnică şi de stat. Şi ei sunt puţin numeroşi, cel mult 6-7 milioane Unguri adevăraţi, cari prin substratul lor psihologic determină caracterul rasei şi al poporului lor; cele vreo 2-3 mil. de streini, cari sunt alipiţi nu de ei, ci de norocul lor de până acuma,

nu sunt mădulare trainice ale neamului lor şi se pot uşor desprinde când va sufla peste unguri „al sortii rece vânt“. Şi conducătorii unguri au creat un stat pe combinaţii politice, pe dualismul austro-ungar folosindu-se de un moment de slăbiciune a Austriei zbrobită. Şi ei îşi menţin autoritatea dar numai prin specularea acestei tovarăşii şi prin călcarea în picioare a tuturor noţiunilor celor mai elementare de drept şi de morală politică, care alcătuiseră chitul statelor. Cum pot crede însă Ungurii că vor merge la fărşit cu acest sistem de predominare teroristă a unei minorităţi asupra unei majorităţi de alt neam şi de alt grai ca ei? Cum îşi pot guvernării lor închipui că prin mijloace draconice vor izbuti a scoate mintea neamurilor deosebite din ţiţinile ancorate de natură pe temelia lor fiziologică şi limbă, prinsă tot, atât de puternic de această minte şi de gâtleejul prin care răsuna, pentru a o preface în graiul Maghiarilor? Cum îşi închipue ei că Slavii şi Românii vor schimba forma gândului lor aric, celui larg şi cuprinzător, contra celui îngust şi neîncăpător de ideea al Turanilor? Omenirea merge doar pururea spre desăvârşire, şi nu spre caricaturare, înţelegem ca Ungurii să imiteze pe Bulgarii în această privinţă, lăpădându-şi limba lor cea aglutinată şi adoptând pe una din cele arice cu care se ating, dar ar fi o degradare ca spiritul limbii slave sau române să fie înghiţit de aceea a coborâtorilor Hunilor, Avarilor, Pecenegilor, Cumanilor, Samoiezilor, Lapozilor, Kiptiachilor, Mogulilor şi cum îi mai chiamă pe strălucii străbuni, fraţi şi cumnaţi ai Maghiarilor.

Asemenea copleşire silnică nu s'a întâlnit nici odată în istorie care nu arată nicăiri în anele ei, ca o rasă inferioară să fi desfiinţat pe una superioară, ci pururea au arătat contrarul, îmbunătăţind necontenit aliatul omenesc.

Bulgarii s'au prăbuşit îndată după a lor înălţare. Ungurii au fost lăsaţi de împrejurările favorabile să stăpânească mai mult timp neamurile conluitoare, dar cei ce conduc soarta Ungariei ar trebui să înveţe din evenimente.

Începutul spre restaurarea dreptei compene a făcut-o manifestarea extraordinară de putere, dovedită prin Români în criza balcanică.

O întrebare. Ni se scriu următoarele, asupra cărora atragem atenţia celor competenţi:

Încă nu s'au potolit valurile de indignare, stârnite în largul lumii româneşti prin ucuzul rectorului seminarului central din Budapesta, referitor la teologia români şi croaţi. Am aşteptat ca fărurile bisericesti să păşească la mijloc şi să aducă o soluţie mulţumitoare pentru toţi în ce priveşte soartea de viitor a centraliştilor noştri. Timpul însă trece pe neobservate, sfârşitul vacanţelor se apropie, iar despre o rezolvire a chestiei nu se mai aude nimic.

Ne luăm deci voie să punem celor în drept întrebarea: Intervenţiunea şi cu ce rezultat la locul competent pentru ştergerea punctelor ruşinoase, ca tinerii noştri să-şi poată continua neconturbăţi studiile la facultatea teologică a Universităţii din Pesta? Ori apoi — şi asta ar fi mai dorit — adu-

su-s'a hotărârea unanimă, ca tinerii noştri să fie scoşi pentru totdeauna din seminarul central şi trimişi în alte locuri? Şi atunci, care e soarta fundaţiunilor până acuma româneşti? În ori ce caz se impune o lămurire grabnică pentru linişirea opiniei publice româneşti agitate.

Persecuţii. O adevărată goană s-a pornit în Fiume contra ziarului *Voce del Popolo*. E confiscat aproape zilnic. Numărul de Sâmbătă a fost con-

fiscat pentru un articol reproduc în traducere din un ziar unguresc din capitală. Redacţia ziarului s-a adresat telegrafice la ministrul de justiţie, cerând scut şi încetarea persecuţiei.

Politia de graniţă din Fiume a interzis redactorului dela *Voce*, *Emil Marcuzzio* a mai sta în Fiume, sub cuvânt, că e cetăţean austriac şi e periculos pentru interesele statului. *Voce* spune, că aceasta e numai un pretext, deoarece Marcuzzio e cetăţean ungar şi aceasta se poate dovedi cu acte.

Bine merg treble!

Tratatul de pace dela Bucureşti.

Ultima şedinţă de Sâmbătă seara. — Cele zece articole ale tratatului.

Bucureşti Duminecă 10 Aug. n.

Intre salvele tunurilor, cărora le-a urmat un serviciu solemn divin oficiat în Mitropolia Bucureştilor de însuşi I. P. S. Sa Mitropolitul Ungro-Vlachiei, la care au asistat delegaţii păcii, casa civilă şi militară regală şi princiară, ambasadorii Puterilor, miniştrii ţării etc. etc. — s'a semnat astăzi tratatul de pace.

O operă istorică mare s'a desăvârşit şi, să sperăm, că ea va readuce după un an de războiri înfricoşate, pacea binefăcătoare şi atât de dorită de o lume întreagă.

Ultima şedinţă.

În şedinţa plenară de Sâmbătă, conferinţa pentru pace a admis şi celelalte articole din tratat.

După ce dl general Coandă a dat citire procesului-verbal al experţilor militari indicând acordul asupra clauzelor tehnice militare, dl Ristic, în numele Serbiei, a citit o declaraţiune prin care se spune, că Serbia rezervă tribunalului internaţional dela Haga examinarea despăgubirilor, cari nu intră în acţiunea militară directă.

Dl Ristic a repetat sub această formă cererea de despăgubiri pentru populaţiunea civilă, victimă a devastărilor şi masacrelor, cerere făcută în şedinţa precedentă de delegaţiunea greacă.

Dl Venizelos a luat apoi cuvântul şi a făcut aceeaşi declaraţie ca şi dl Ristic.

S'a continuat apoi discuţiunea celorlalte articole ale tratatului de pace.

La art. 7, unde se vorbeşte de dreptul de relichiaziune şi de întrebuintarea liniilor drumului de fer pe teritoriul bulgar, dl Radef a propus ca să se stabilească o înţelegere între România şi Bulgaria pentru ca drumurile de fer să fie întrebuintate imediat şi pentru civili întru cât nu va stânjeni nevoile militare.

La această propunere dl general Coandă a răspuns că e gata să trateze.

Dl Venizelos întreabă apoi pe delegaţii bulgari dacă nu vor să termine şi chestia libertăţilor şcolare şi bisericesti?

Dl Radef răspunde, că delegaţia bulgară nu poate accepta separat şi că regretă că nu s'a admis reciprocitate între toate statele.

Dl Spalacovici anunţă, că de acord cu Bulgaria s'a găsit soluţiunea pentru vechea frontieră sârbo-bulgară în dreptul Pirotului.

Chestia revizuirii.

Dl Tonceff a citit apoi următoarea declaraţiune:

Delegaţii bulgari consideră, că dorinţa generală de a se vedea stabilindu-se în Balcani o pace stabilă şi un just echilibru ar fi fost mai fericit realizată pe baza principiului naţionalităţilor.

Cu toate acestea ţinând seamă de situaţia prezentă şi pentru a face dovadă de deferenţă faţă de marile Puteri, ale cărori sfaturi le ascultă cu sfinţenie, au consimţit la stabilirea cu

aliaţii pentru împărţirea condominiului teritorial cucerit de la Turci, un acord motivat numai de consideraţiuni de fapt.

Delegaţii bulgari exprimă speranţa, că Bulgaria va găsi pe lângă marile Puteri un sprijin propriu a ameliora situaţiunea ei conform cu sarcinile făcute de ea şi de necesităţile dezvoltării sale economice şi naţionale.

Dl Politis a citit următoarea declaraţie:

În urma declaraţiunii delegaţiunii bulgare, ţinem să declarăm, că pentru a ajunge la un acord cu Bulgaria Statele aliate, deferând de dorinţele marilor Puteri şi ale României de a ajunge cât mai repede posibil la încheierea păcii, au făcut dovada celui mai mare spirit de conciliaţiune şi s'au inspirat dela nevoia de a stabili între Statele balcanice un drept şi echitabil echilibru.

Delegaţiunea greacă e adânc convinsă, că acordul stabilit atât de fericit nu corăspunde numai situaţiunei actuale de fapt, dar că el este şi conform cu interesele permanente ale Statelor interesate.

Delegaţiunea greacă e convinsă, că cuvintele cari s'au pronunţat nu vor putea infirma întru nimic valoarea juridică a tratatului.

Serbia şi Muntenegru au făcut declaraţiuni identice.

Dl Titu Maiorescu a luat cel din urmă cuvântul, spunând că declaraţiunile cari au fost făcute nu slăbesc întru nimic şi nu infirmă valoarea juridică a tratatului ce se încheie şi pe care îl consideră ca stabilind o pace definitivă.

Toţi membrii conferinţei o aprobă. După aceste s'a ridicat şedinţa.

Tratatul de pace.

În numărul de Sâmbătă seara am publicat o parte din articolele din tratatul de pace. Sâmbătă seara votându-se şi restul articolelor, resumăm acest tratat în următoarele:

Introducerea tratatului e concepută aproximativ în termenii următori:

M. Sa regele Bulgariei de o parte şi MM. LL. regele Serbiei, regele României, regele Muntenegrului şi regele Greciei de altă parte, în dorinţa de a pune capăt unei stări de război existând între ţările respective, şi dintr'un gând de ordine, ca să stabilească pacea între popoarele atât de mult încercate, au hotărât de a încheia un tratat definitiv de pace, pentru care scop au desemnat pe următorii plenipotenţiarilor.

Urmează apoi numele plenipotenţiarilor, după care se spune că s'au întrunit la Bucureşti şi au cănt de acord asupra tratatului de pace semnat în ziua de 28 Iulie v. 1913.

Tratatul are 10 articole.

Art. I spune că între M. S. Regele Bulgariei şi MM. LL. Regele Ro-

măniei, ai Greciei, Serbiei și Muntenegului și între moștenitorii Lor și între Statele și popoarele respective se stabilește pace și prietenie din momentul semnării tratatului de pace.

Art. II arată că frontiera româno-bulgară va începe în sus de Turtucaia pentru a se încheia la Sud de Ecrene, astfel cum a fost hotărâtă de delegații militari respectivi și trecută în procesul verbal din 24 Iulie 1913 anexat la protocolul No. 5, conform traseului pe hărțile statului major român care se anexează la tratat.

Se prevede un termen de doi ani pentru demantelarea fortărețelor și a tuturor lucrărilor de fortificație de la Rusciuc și Șumla și din teritoriile între aceste două puncte. Se fixează de asemenea o zonă de 20 km. în jurul Balicului unde nu se pot ridica nici un fel de fortificații.

O comisiune mixtă, compusă dintr'un număr egal de membri dintr'o parte și dintr'alta, va procedea pe teren la delimitarea frontierei, în termen de 15 zile dela semnarea tratatului. Această comisiune va regula de asemenea și chestiunile de proprietate și de capitulări ale Statului ori ale comunelor, ori ale comunităților de locuitori, cari din cauza noii frontiere vor fi divizate.

Se prevede deasemenea că în caz de neînțelegere se va cere unui al treilea guvern al unei țări amice, ca să numească un arbitru ale cărei hotărâri vor fi definitive.

Art. III prevede noua frontieră sârbo-bulgară, care va pleca dela vechia frontieră, va lăsa Sârbilor valea înaltă a Struțului și se va încheia cu frontiera greacă la Balașta Planina, astfel cum a fost hotărâtă de delegații militari respectivi și trecută în procesul verbal anexat la protocolul No. 9 din 26 Iulie 1913, conform traseului, care se anexează la tratatul de pace.

Se repetă apoi și la acest articol clauza dela art. 2 cu comisiunea mixtă pentru delimitarea frontierei pe teren.

Art. IV prevede că chestiunea vechii frontiere sârbo-bulgare (în dreptul Pirovului) va fi regulată conform înțelegerii stabilită între delegații sârbi și bulgari și trecută în protocolul care se anexează la tratatul de pace. (Această înțelegere stabilește o comisiune mixtă).

Art. V prevede noua frontieră greco-bulgară, care începe dela frontiera sârbo-greacă și se încheie la marea Egee, astfel cum a fost hotărâtă de delegații militari respectivi și prevăzută în procesul verbal anexat la protocolul No. 9 din 26 Iulie 1913, conform traseului pe harta austriacă.

Se repetă apoi și aci clauza de la articolul 2 cu numirea unei comisiuni mixte pentru delimitarea frontierei pe teren.

Se adaugă o clauză prin care Bulgaria declară că se dezistă cu desăvârșire dela ori ce pretențiuni asupra Cretei.

Art. VI prevede că guvernul bulgar va lua a doua zi chiar dela semnarea tratatului de pace dispozițiuni pentru a reduce armata ei pe picior de pace și cât mai curând posibil să retrimită la câminurile lor toate rezervele.

Se prevede că rezervele vor fi trimise la garnizoanele lor de unde vor fi demobilizate și că rezervele nu vor trece prin locurile de ocupațiune ale celorlalte armate ci prin alte puncte.

Art. VII prevede condițiunile în cari trupele române, grecești și sârbești vor evacua teritoriile bulgărești. Evacuarea se va face după ce trupele bulgare vor fi demobilizate și ea va trebui să fie terminată în interval de 15 zile.

Pentru trupele române, care vor evacua teritoriul bulgar se fixează o zonă cuprinsă între anumite puncte dintre care cităm: Șistov, Cosovo, Dragovița, Orhanlia, Vrața, Lom, Dunăre.

Art. VIII prevede că se menține pentru armatele române, grecești, muntenegrene și sârbești dreptul de rechițiune contra plății în numerar și tot deodată dreptul de a întrebuița liniile ferate ale drumului de fer bulgar pentru aprovizionări și transportul trupelor. Nu se va plăti nici un fel de despăgubire autorităților bulgărești locale.

Răniții și bolnavii vor fi sub paza armatelor respective.

Art. IX este referitor la schimbul de prizonieri. Se stipulează că guvernele respective imediat după ratificarea tratatului de pace vor proceda la înapoarea reciprocă a prizonierilor. Guvernele respective vor numi câte un comisar special care va primi pe prizonieri. Prizonierii vor fi predați la locul de mai înainte hotărât, fie comisarului special fie unei alte persoane prevăzută cu autorizațiune specială.

Guvernele respective vor prezenta scototele cheltuielilor făcute cu îngrijirea și întreținerea prizonierilor de la capturarea lor până la predare, ori dela capturarea până la moartea lor. A-

ceste scototele vor fi achitate în cel mai scurt timp posibil.

Art. X prevede că ratificarea tratatului de pace se va face în termen de 15 zile sau cât mai curând posibil.

Tratatul se încheie cu declarația plenipotențiarilor că în credința celor stipulate în menționatele articole semnează și aplică sigiliul lor.

Tratatul poartă data: a douăzeci și opta zi din luna Iulie (a zecea zi din luna August) anul 1913 făcut la București.

Banchetul conferinței de pace.

Sâmbătă seara a avut loc la ministrul de externe banchetul oferit de d-l Titu Maiorescu în onoarea delegaților păcii, la care au participat 50 persoane.

La șampanie a luat cuvântul d. T. Maiorescu.

Toastul d-lui Maiorescu.

Conferința pentru pace și-a terminat misiunea; ea va procedea mâine la semnarea tratatului definitiv.

Sunt fericit de a exprima încă odată delegaților Statelor balcanice creștine mulțumirile noastre pentru onoarea ce ne-au făcut de a veni la București, ca să înfăptuim în Capitala României, opera păcii atât de arzător dorită și atât de plină de fagădueli pentru viitorul Statelor noastre.

Acordul, care a putut să se stabilească în așa de puține zile și unitatea de vederi ce am constat-o cu acest prilej înseamnă o nouă mare forță în Europa.

Acest rezultat a fost dobândit prin munca neobosită, prin înalta concepțiune, prin devotamentul patriotic și prin spiritul de conciliațiune de care conferința a dat dovadă.

Să ridicăm paharele noastre în sănătatea iluștrilor colaboratori la marea operă de pace.

Toastul d-lui Pasici.

Primul ministru, d. Pasici, a răspuns:

Cuvintele rostite de iubitul și stimatul nostru președinte, Excelența Sa d. Maiorescu, fac să reiasă bine înalta importanță a operei istorice ce a îndeplinit conferința din București. Delegațiunile cari au avut onoarea să reprezinte țările lor la această conferință, cred a fi putut aduce cel mai bun omagiu României și Suveranului ei asigurând popoarelor balcanice pacea pentru viitor. Sarcina noastră odată împlinită, prima noastră datorie este de a exprima cu acest prilej sentimentele noastre sincere de adâncă mulțumire pentru primirea binevoitoare și ospitalieră ce am întâmpinat în nobila capitală a României. Înainte de toate, sentimentele noastre se îndreaptă către persoana venerată a Majestății Sale Regelui Carol, ale cărui înalte virtuți, înțelepciune și dreptate au ridicat România la un grad de cultură și putere, cari fac din ea un prim factor politic în sud-estul Europei. În timpul glorioasei domnii a Majestății Sale Regelui, România și-a câștigat un titlu irevocabil la recunoștința popoarelor balcanice, mai întâi prin generoasa sa participare la opera emancipării lor și apoi prin rolul istoric ce a îndeplinit acum în modul cel mai eficient în favoarea echilibrului balcanic care pune o nouă temelie pentru propășirea viitoare a acestei părți a Europei. Mulțumim de asemenea eminentilor bărbați de Stat, cari compun guvernul Majestății Sale și al cărui venerabil președinte, D. Maiorescu, prin marele său talent, prin curtenia sa, și prin experiența sa a știut, cu o siguranță și o reprezentare, demne de admirațiune, să ducă la bun sfârșit sarcina acestei conferințe pentru pace. *Fac urări ca România să rămână totdeauna în fruntea națiunilor ce reprezintă, arătându-le calea ordinii, a păcii și a progresului.* Ridic acest pahar în sănătatea și gloria Majestății Sale Regelui Carol, a Ilustrei sale Case, a guvernului regal și a propășirii acestei frumoase țări.

Starea armatei.

Biroul de presă al ministerului de război publică pe ziua de azi. Duminică, următorul buletin oficial:

Până la 26 Iulie v 1913, n'a fost și nu s'a constatat nici o epidemie; au fost totuși bolnavi de diverse boli 244. *Incețaiți din viață 6, Reformați 9.*

Aceste cifre nu se copriră în cifrele din buletinul precedent din 26 Iulie 1913, orele 7 seara.

Al treilea buletin al celor încetați din viață, de data aceasta din corpul V de armată cuprinde pe:

Jurist Vasile soldat completaș, reg. 40 inf., Chiriță Dumitru, soldat completaș reg. 39 inf. Stanciu Ion, soldat activ, reg. 6 călărăși, Soare Dumitru, soldat activ, reg. 23 inf. Șerbănescu Grigore, soldat activ reg. 34 inf.

Acești 5 soldați sunt morți prin arme de foc.

Ion Vasile, soldat completaș, reg. 39 infanterie, mort de febră tifoidă.

Ministrul T. Maiorescu decorat de împăratul Germaniei. *Oficiul german Reichsanzeiger* oștă că împăratul Wilhelm a conferit președintelui consiliului român, d. Maiorescu, marea Cruce a Ordinului Vulturului roșu.

D-l Titu Maiorescu a primit ieri dela ministrul Angliei Grey o călduroasă telegramă de felicitare pentru succesul conferinței dela București.

Schimbul de telegrame între Regele Carol și împăratul Wilhelm. Iată telegramele schimbate între împăratul Wilhelm și Regele Carol, cu prilejul încheierii păcii:

„După multe dificultăți, încheierea păcii e asigurată și slavă Ție, va fi definitivă. În momentul de față, gândul Meu se oprește la Tine și îți mulțumesc din toată inima pentru amicitia și simpatia Ta, mai ales în zilele aceste atât de grave.

Carol.

Împăratul Wilhelm a răspuns din Swinemünde, de pe bordul yachtului Hohenzollern următoarele:

„Desepe sosită azi noapte a fost o mare bucurie pentru Mine. Te felicit în mod sincer și cordial de frumosul succes pe care poporul Tău și toate Statele beligerante, precum și întreaga Europă îl datoresc politicii Tale de adevărat bărbat de Stat. În același timp e o mare satisfacție pentru Mine, că Mi-ai spus că am putut contribui și Eu la scopul atins. Să dea Dumnezeu să-ți păstreze o viață lungă pentru fericirea țării Tale. Cu amicitie și admirație Mă bucur de cooperarea noastră comună într'un scop de pace“.

Wilhelm.

Delimitarea frontierelor Albaniei.

În ședința de Sâmbătă a conferinței ambasadorilor s-au realizat progrese însemnate în privința frontierelor de sud ale Albaniei. *Această chestiune poate fi considerată ca rezolvită, iar ce va rămâne nelămurit se va preciza de către o comisiune europeană.* Orașele Stilos și Konița vor rămâne Albaniei. Acordul puterilor în această chestiune urmează să fie numai formulat.

În chestia insulelor s-a realizat o apropiere între Franța și Italia, iar Luni se speră că se va ajunge la o înțelegere definitivă.

Părerea Italiei, susținută și de celelalte puteri ale triplei alianțe va triumfa și va fi astfel formulată ca să se poată asocia și Franța la ea.

Insula Tasoș formează un articol special și în această privință conferința a constatat că nu va putea lua o hotărâre câtă vreme puterile nu vor decide asupra Cavalei.

Primul congres învățătoresc.

Fițiuca »Az Ujság« din Cluj secundează și ea pe arhișovinista »Pesti Hirl.« într'a calomnia congresul învățătoresc convocat la Cluj. Reproduce în mare parte cele debitate de »Pesti Hirl.« în articolul ce l-am semnalat și apoi inventează o minciună. Spune, că mișcarea învățătorescă n-are alt scop, decât înființarea unei bănci a învățătorilor. Ideia este a d-lui Lazar din Șimleu, care agităază cu succes în foaia sa »Gazeta învățătorilor« contra ideii de stat maghiar...

Și alte asemenea bazaconii, voinde cu ori ce preț a zădărnici ținerea congresului.

După încheierea păcii.

Soartea Aromânilor.—Chestia revizuirii tratatului.

Din sursă oficială bucureșteană se anunță, că România a încheiat aranjamente speciale cu toate cele trei regate creștine, precum a obținut înaintea conferinței dela Londra și autonomia școlară și ecleziastică pentru aromânii dela Pind încorporați la principatul Albaniei.

Aromânii vor avea episcopi ai lor și școli pe cari guvernul român va avea dreptul să le subvenționeze, adică o completă autonomie religioasă și școlară.

Aranjamentele acestea au aceeași valoare internațională ca și tratatele.

Faptul acesta îl confirmă și ministrul C. Dissescu prin următoarea declarațiune importantă făcută reprezentantului ziarului »Universul«:

„Prin declararea de fapt și angajarea celui de-al doilea războiu din Balcani, protocolul dela Petersburg a căzut, cu toate prevederile lui privitoare la aliații contra Turciei. *In ce ne privește pe noi însă, principiul stabilit și consemnat acolo, — acela al episcopatului român și al autonomiei școlare a elementului român — s'a menținut întreg.*

„O înțelegere între celelalte State nu s-a făcut. Pentru aceasta considerațiune, nu s'a trecut nimic în protocol, care se va întocmi privitor la lucrările conferinței de pace.

„Principial, totul e hotărât în privința episcopatului. Legea de organizare va fi prezentată Parlamentului în sesiunea de toamnă, în Octombrie“.

Nu se va face revizuire.

Tot din cercurile oficiale se anunță că revizuirea tratatului, la care întesc notele Austriei și Rusiei trecute la protocolul conferinței, n'are șorți de izbândă.

Declarațiile Rusiei și Austriei au servit cauza conferinței într'a cât au înlesnit bulgarilor să poată accepta tratatul și să facă mai ușoară situațiunea cabinetului Radoslawoff.

De o revizuire a tratatului de pace nu ar putea fi vorba într'a cât nici odată Austria nu va merge până la coercițiune numai contra Greciei, iar Rusia nu voeste o acțiune contra Serbiei.

Rezultatul final va fi desigur că rezerva Austriei o va ajuta să obțină concesii economice din partea Serbiei, iar rezerva Greciei va îndădăi Italiei și Austriei să obțină pentru Albania meridianală o frontieră mai bună contra pretențiunilor grecilor, Grecia având aproape toate insulele Archipelagului.

Faptele aceste le confirmă și următoarele constatări pe cari le face ziarul oficial »La Romanie«:

Nu vrem să examinăm acum dacă tratatul dela București va fi sau nu revizuit. În sferile noastre politice nu se poate admite că Austria ar putea să adopte o atitudine coercitivă numai contra Greciei, fără să atingă și chestia frontierei sârbo-bulgare. Or Rusia nu poate și nici nu vrea să se asocieze la o acțiune oarecare în privința Serbiei.

Nu ne vom ocupa de asemenea nici de chestia, dacă rezerva Austriei are menirea să permită Austro-Ungariei să obțină avantații speciale pe terenul economic; în tot cazul, deși toată această sabie a lui Damocles va permițe Austriei și Italiei să obțină o mai bună frontieră în Albania meridianală contra pretențiunilor grecilor, Grecia urmând să primească, în schimb, toate, sau aproape toate insulele Archipelagului.

Voci de presă.

»Le Temps« declară că revizuirea tratatului ar fi fără rost.

»Corriere dela Sera« nu crede că pacea va fi de lungă durată, dar revizuirea ei este irealizabilă și periculoasă pentru puteri.

»Kreutz-Zeitung« (Berlin) vorbind despre chestia revizuirii tratatului, scrie:

Contra acestui plan va trebui să protestăm necondiționat nu numai pentru că constituie o primejduire a păcii europene, ci și pentru că Europa s'are lase cel puțin în singură dată la discrețiunea balcanicilor rezolvirea chestiunilor lor interne. Germania trebuie să-și menție unele relații cu România și să se mărginească și de aci înainte la rolul de spectator.

»Morgen Post« scrie: Pacea poate fi considerată ca definitivă grație energicei atitudini a României. Probabil puterile nu vor uza de dreptul lor de revizuire.

»Deutsche Tageszeitung« semioficiul ministerului de externe german

polemizează cu oficiosele austriace spunând că cererea de revizuire a tratatului e o dorință simptomatică ce dă de gândit. Având în vedere — spune ziarul — că Rusia și Austro-Ungaria nu sunt singure în lume mai putem spera că amândouă aceste puteri vor asculta de sfatul prietenilor și vor lăsa intacte articolele tratatului.

Acțiunea Turciei.

Poarta nu cedează.

Consiliul de miniștri ture a luat în dezbateri Sâmbătă nota Puterilor privitoare la retragerea trupelor din Adrianopol. Răspunsul Porții va fi predat azi ambasadorilor din Constantinopol.

Deși textul acestui răspuns nu se cunoaște încă, se afirmă în cercurile competente autorizate că *răspunsul va fi negativ*, de oarece guvernul nu poate lucra în contra voinței opiniei publice și a dorinței armatei și nu va putea rechema trupele de ocupațiune. Apărarea principală a guvernului otoman este că caracterul etnic al populației din Tracia cere menținerea Adrianopolului.

Marele vizir va chema la Poartă reprezentanții Puterilor spre a le aduce la cunoștință hotărârile consiliului. Cu acel prilej marele vizir va arăta cauzele, cari silesc pe Turcia să menție Adrianopolul, referindu-se la agitația din opinia publică și armată.

Poarta opunându-se cerințelor opiniei publice și armatei, o revoluție internă ar zgădui întreg imperiul otoman. Poarta speră că marile Puteri vor cruța Turcia de un adevărat dezastru și vor ușura situațiunea actualului cabinet.

După o știre mai nouă din Constantinopol, a produs mare senzație în cercurile politice de aci declarațiunea făcută de delegatul bulgar Nacevici unui redactor al ziarului »Jeune Turque«, că *Bulgaria nu va începe un războiu pe chestiunea Adrianopolului.*

Ce spune senatorul Bațaria.

D-l Laszar Antoniu, senator al Iașilor, publică în »Opinia« un important interviu cu fostul ministru al Turciei N. Bațaria. Reținem din acest interviu următoarele răspunsuri date de bărbatul de stat al Turciei la întrebările ce îi s'au pus:

— Care e situațiunea politică a regimului june-turc?

— Astăzi puterea e deținută în Turcia de către partidul Uniunii și Progres ori partidul june-turc. Acesta e partidul, care a luptat în contra regimului absolutist al sultanului Abdul-Hamid; a izbutit, prin jertfe și sfârșiri mari, să proclame regimul constituțional și să dețroneze pe Abdul-Hamid.

E singurul partid politic cu o organizațiune puternică.

În urma recuceririi Adrianopolului și o parte a Traciei, situațiunea acestui partid s'a întărit și mai mult. Însă dacă puterile — lucru ce nu-mi vine să-l cred — vor recurge la forța armată ca să scoată trupele din Adrianopol, guvernului actual îi va fi cu neputință să mai stea la putere, situațiunea partidului va fi cu desăvârșire zdruncinată și nu e exclusă posibilitatea izbucnirii unei groznică revoluții, ale cărei urmări nu se pot calcula de pe acum.

— Care a fost rolul lui Enver bey în războiul cu aliații și în reluarea Adrianopolului, Kirk-Kilisse etc.?

— Înainte de ori și ce să-mi dai voie să stabilesc un adevăr. Își închipuiesc mulți, că Enver bey ar fi un aventurier, care nu ține seamă de nici o considerațiune, un ambițios care trece cu ușurință peste ori și ce scrupule. Țin să împrăștiu o astfel de părere despre Enver bey, pe care îl cunosc de aproape, de mai mulți ani, el e modest și făcut om. E o figură extrem de simpatică, o fire blândă, tăcută. Fuge de reclamă și urăște zgomotul ce se face în jurul persoanei sale. E înzestrat însă, cu un curagiu într'adevăr fenomenal. Ca militar e unul dintre cei mai desăvârșiți ofițeri ce posedă armata otomană.

Venind la rolul jucat de dânsul în cursul războiului, trebuie să știți, că atunci când a izbucnit războiul dintre Turcia și statele balcanice, Enver bey se găsea în Cirenaica, unde dicta lupta în contra Italianilor. Când s'a înnoiat, războiul nu se sfârșise încă, dar bulgarii erau deja la Ceatalgea.

I-s'a dat comanda unei divizii și

La localitatea Buiuc-Cecmege a re- putat un succes insemnat in contra bul- garilor.

Acum e comandantul diviziei a 10-a de Galipoli, cea dintai care a intrat in Adrianopol. Divizia lui Enver bey s'a distins prin surprinzatoarea rezistenta cu care a operat. E destul sa spui, ca aceasta divizie de infanterie a parcurs 300 de kilometri in 2 zile si jumătate.

— Ce proiecte de reorganizare exista in Turcia?

— Activitatea actualului guvern e indreptata in doua directiuni: in primul rand caută ca prin reforme si concesii largi, dar cari sa nu puna in primejdie unitatea imperiului, sa dea satisfactia diferitelor elemente, cari alcătuiesc împărăția; in al doilea rând sa dea un mai mare impuls dezvoltării și propășirii economice a țării. Ca pe- ciziune relev ca astăzi in Turcia sânt două chestiuni mai importante, a cărora dezlegare se impune fără amânare și fără șovăire: Una e chestiunea armeană, și a doua e chestiunea arabă.

Cu arabii, al căror număr in Turcia e socotit la vre-o 12 milioane, s'a ajuns mai zilele trecute la o înțelegere desăvârșită. S'a recunoscut limbii arabe dreptul de limbă oficială in provinciile locuite de arabi, s'a admis principiul unei largi descentralizări administrative, s'a hotărât să li se facă parte mai mare in administratia statului și in genere in toate functiile publice și li s'au acordat și alte concesiuni importante.

Sper că in curând să se ajungă a se da o soluție fericită și chestiunii armenice, care e destul de complicată, și in chipul acesta să se obțină liniștea bunul trai in interior.

In ceea ce privește ridicarea economică a țării, recunosc, și o știu din propria mea experiență, că guvernul se izbește de dificultăți foarte greu de înălturat. E nevoie de bani, iar capitalii europeni ori nu-l dau de loc, ori li dau in condițiuni din cele mai oneroase.

Capitulațiile și privilegiile, de cari se bucură chiar in afaceri pur comerciale supușii străini in Turcia, constituie a doua mare piedecă la propășirea economică a Turciei.

Adăugați la aceasta și așa zisele sune de influență ce și au tras unele puteri europene in Turcia asiatică și vesne ve-ți înțelegere de ce dezvoltarea economică a Turciei e o problemă foarte grea de deslețat.

Europa declară, că vrea să întărească Turcia asiatică. Inainte de a ne întări, să ne dea puțința de a trăi o viață economică.

ȘTIRI

— 26 Iulie 1913.

Despre valoarea noului teritoriu românesc: Turcucaia-Balcic găsim in Le Temps următoarea telegramă trimisă din Sofia:

»Bulgaria e frustrată de cea mai bogată provincie a sa, cu 250.000 de locuitori instruiți și propășitori; ea pierde adevăratul său grătar: agricultura modernă e acolo înfloritoare și producția agricolă e foarte intensivă; orașele Dobrici și Balcic sânt două mari centre de export de cereale; în la sudă din mașinile agricole impo-rtate in Bugaria revin uceroșei re-putații, in care neștiutorii de carte alcătuiesc o proporție nelusemnată și in care se numără peste o sulă de fă-ani milionari.

»Importanța acestui sacrificiu se agravează și mai mult, dacă se ține seama că Varna și Ruscucul, cele două mari orașe comerciale ale Bulgariei după Sofia, pierd o bună parte din interlandul lor, devin orașe frontiere și și văd viitorul lor compromis.»

Liga româno-balcanică. Din Bucu- rești ni se scrie, că pe ziua de ieri, la 11 ore, au fost invitați la o adunare in una din sălile Ateneului, ziariștii, intel- lectuali și naționaliștii aparținători tu- turor țărilor balcanice, spre a pune ba- zele unei »Ligi româno-balcanice«, al cărei scop principal va fi de a face po- pulară idela unei apropieri politice, e- conomice și culturale între toate sta- tele din sudul răsăritean al Europei.

Tristă statistică! La oficiul statis- tic central al Ungariei decurg lucrările referitoare la datele lunii Iunie. E tristă statistica atât pe această lună cât și pe întreg decursul jumătății de an, care se termină cu luna amintită. Numărul răstărilor a scăzut față de cel din anul trecut cu 7470, numărul celor morți a crescut cu 3029, iar numărul emigrații a crescut in luna Iunie cu aproape o mie. Astfel, numărul decreșterii po- pulației se urcă la peste 10 mil. Și să nu uităm, că marile pagube mate- riale cauzate de vremea din ast an, vor mări încă grozav înspăimântă- toarea cifră de mai sus.

Tristă statistică! dar oglindă fi- delă a stărilor anormale din »fericită țară ungurească«.

Iscălirea tratatului de pace. »Uni- versul« este informat, că semnarea tra- tatului de pace din București s-a făcut cu condeul de aur al doctorului Dillon — trimisul special »al ziarului »Daily Telegraph« la București — condei, cu care contele Witte a iscălit, la Ports- mouth, tratatul de pace între Rusia și Japonia.

Razele »S.« Se anunță din Havre, că inginerul italian Ulivi a început o serie de experimentări interesante. Cu un aparat inventat de dânsul e in stare să aprindă orice materie explozibilă pe o suprafață de 20 kilometri in jur, folosindu-se de razele ultraviolete »S.« Din acest prilej ministrul de războiu francez a trimis mai mulți ofițeri la Havre, ca să fie de față la aceste ex- perimentări. Inginerul Ulivi afirmă că invenția sa va avea menirea să trans- forme radical tehnica actuală de război.

D-l Cr. Toma Ionescu, distinsul profesor și rector al Universității din București a fost decorat cu »Legiunea de onoare« in gradul de comandor și »Coroana Prusiei« in gradul de ofițer.

Medalie comemorativă. »Universul« e informat, că d-l C. Alexandrescu, sub- directorul general al Monitorului Ofi- cial român și Imprimeriei Statului, membru in societatea numismatică ro- mână, va bate — din prilejul încheerii păcii balcanice — o medalie memo- rativă oficială, având pe avers efigiile suveranilor celor cinci state și pe re- vers numele delegaților țărilor res- pective.

Perchiziția la redacția »Românului«. Alaltăieri poliția crașului Arad a făcut o perchiziție domiciliară la redacția »Ro- mânului« pentru căutarea manuscris- ului articolelor publicate de acest ziar contra teatrului unguresc din Arad, când pe scena teatrului amintit se re- prezentase faimoasa piesa »Enémult barangok«.

Mersul holerei. Direcțiunea gene- rală a serviciului sanitar român a dat următorul comunicat asupra mersului holerei pe ziua de 26 Iulie:

»In Ștefănești (Ilfov) s'au ivit două cazuri suspecte (două femei) in cartie- rul țiganilor, care e complet izolat. In total se află izolați in infirmeria locală 8 bolnavi, dintre cari la trei holera e confirmată bacteriologic. In Vișoara (Teleorman) sunt izolați in total 5 bol- navi.«

In total, sunt in țară până acum trei focare de holera: la Ștefănești (Ilfov), Vișoara (Teleorman) și Giurgiu. In București s'a semnalat alaltăieri dim- un caz suspect de holera, dar s'a con- statat că era un caz de scarlatină.

Atentat contra ministrului căilor ferate din Austria. Din Praga se anunță, că Sâmbăta trecută, pe când ministrul căilor ferate Forster vizita o mină din Boemia, galeria in care se afla ministrul a fost inundată deodată de apă. In urma cercetărilor, s'a constatat, că con- ducta de apă, ce trecea prin apropierea acestei galerii a fost intenționat stric- cată. Deoarece printre minieri sunt o mulțime de anarhiști boemi, se crede că ar fi vorba de un atentat al acestora contra ministrului. S'au și pornit stricte cercetări in acest senz.

Consulul României din Budapesta, dl George Depussi își va părăsi — după cum sunt informate ziarele ungurești — in curând postul, numit fiind de guvernul român ministru plenipotențiar al României in Sofia.

Aeroplan invizibil. In fața unei comisii compusă din ofițeri superiori s'au făcut la Gacina încercări cu un nou aeroplan »Lebedeux«, care oferă mari avantagii din punct de vedere militar. Aeroplanul e construit din o astfel de materie încât devine aproape invizibil la înălțimea de 2—300 metri încercările au fost atât de răsuite, în- cât guvernul rus a cumpărat aeroplanul și-l va și folosi cu prilejul celor mai apropiate manevre, la cari va asista și țarul.

Știri mărunte. Din Milano se a- nunță, că scriitorul Maxim Gorki, e grav bolnav. Starea lui inspiră temeri se- rioase.

— Ziarul »Zeit« anunță, că co- mandamentul superior militar a hotărât înființarea a două regimente noi de cavalerie: unul de dragoni și altul de ulani. Armata comună va avea deci in viitor 42 regimente de cavalerie.

Aviz. Se caută la o întreprindere de cherestea practicanți cari posed limbete: română, maghiară și puțină germană. — Ofertele sunt de a se înainta firmei: Siebenbürgische Wal- dindustrie A. G. Kovászna 2. Gábor- fűrészt. 2—3.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provăzută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondată in anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien 1. Tuchlaub- en 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Noi.

Am primit zilele aceste la redac- ție numerele 2—3 ale organului stu- dențimii române Noi. Cuprinsul e bo- gat și variat și revista e împodobită cu frumoase ilustrații, porturi naționale, portrete de bărbați aleși etc. (Zah. Băr- seanu, Dr. Ciurdar.)

In fruntea numărului se comemo- rează scriitorii noștri repozați Iosif și Chendi, urmează apoi diferiți articoli, între cari »Al treilea tip« (idealistii) de de Dr. V. Moldovan. Actualități din viața studențimii noastre. Câteva mo- mente din istoria reg. 64 din Orăștie, Rolul tinerimei române, etc. și in fine diferite știri.

Numărul viitor va apărea la 15 Sept. n. c.

Din articolul de Merlín, Rolul ti- nerimei române in viața culturală a neamului, — chestiune care ne preocu- pă — reproducem aci partea finală. Autorul accentuează, că tinerimea ar trebui să lucreze mai mult pentru cul- tivarea poporului, apoi continuă:

»Da, e' fapt indiscutabil, indiferen- tismul majorității Tineretului; e o boală regretabilă indolența noastră, pe care am putea-o lecuți atât de ușor prin jertfirea alor câteva Dumineci pe alta- rul binelui public. Să ne schimbăm deci principiile de viață și pretrecute in som- nolență; să o facem aceasta in interesul salvării reputației noastre!

Să trecem deci hotărâți pe lângă acei farsori ai științelor, colegi de-ai noștri, — al căror suprem principiu de viață e a se închide între patru pă- reți sub motivul că sunt »oameni de idei«, nu »de fapte«. Să le-o spun- em verde in față, că Noi Românii fiind la începutul dezvoltării noastre, avem mare nevoie de oameni de fapte, de ca- racter, precum a spus-o aceasta atât de clasic regele Carol al României — din prilejul jubileului de 40 ani de Domnie — profesorilor veniți să-și pre- zinte omagiile lor la 13 Maiu 1906: »Nu uitați, că mai mult talentele, carac- terele hotărăsc soarta popoarelor și că forța morală le'apără sunt numai de în- vingere și nimicire.«

Iată deci două motive importante, cari ne spun prea felocvent de ce să lucrăm altfel de azi înainte? Simt a- decă necesitatea urgentă de a da con- ținut vieții noastre de adevărați stu- denți și indirect salvarea reputației noastre de strat social independent.

Alt motiv de oțelire la muncă e fenomenul trist al creșterii neconzitate a acelor specimene de ființe parazitare, cari nici habar n-au, că neamul înain- tează sau se prăpădește. Și dacă tabăra acestor egocentrice crește mereu, aceas- ta e a se atribui, lipsei de însuflețire generală înuibată in sânul studențimii. Să curmăm deci răul, ca astfel specia indiferenților să nu-și mai afle culcu- șul său in rânduirele noastre. Prin activitate neșovăitoare Tinerimea se va impune de sine acelor eroi de cafele, cari sunt din abundență și la noi. Des- armarea totală a celor ce-și fac o me- serie din bagatelizarea stăruințelor noastre va fi un fapt împlinit, îndată ce ne vom însuși între ostașii sinceri ai »Asociațiunii«.

Cea ce încă trebuie să ne împin- teze la muncă, e adevărul biblic e- vident și la noi in toate părțile, că a- decă »câmpul e larg și lucrătorii pu- țini«. Deoarece și Noi formăm o parte întregitoare a clasei intelectuale de azi, deoarece apoi și noi suntem rezponza- bili in fața conștiinței, a istoriei și a- lui Dumnezeu pentru educația naționa- lă a masselor, din aceste motive — zic — avem datorința sfântă a ne pune in cumpănă puterile noastre — fie cât de modeste — la înfăptuirea visului tu- turor Românilor: emanciparea culturală a țărânilor, in cel mai larg senz al cuvântului. Mână'n mână să lucrăm cu cei ce au timp și pentru luminarea po- porului; să fim siguri, că intelectualii ne vor primi cu brațele deschise; și in deosebi cei ce întotdeauna și-au dat seama de aceasta chemare a lor, se vor bucura numai la intrarea noastră in șirul celor ce nu numai la masa verde sau la banchete dovedesc a fi în- țelegători sinceri ai ranelor noastre sociale. Entuziasmul, cu care vom lu- cra toți împreună la făurirea unui vii- tor mai bun, va fi chezașia sigură a succesului de mâne. De sigur s'ar îm- puțina și numărul intelectualilor închiși hermetice, când e pe tapet alinarea su- ferințelor, de cari »cei fără nume« »plâng și mor in așteptare« după zisa poetului.

Cel mai puternic motiv de a ne pune odată și Noi pe muncă serioasă, este însă de bună seamă slaba nădejde de a ne feriți pe aceste plauri din mila și cu ajutorul stăpânilorilor noș- tri s'a dovedit, că e iluzorie, ori-ce aște- ptare de a vedea cu ochii prefacerea sângelui in apă; e zădarnică toată tru-

da noastră a »bate apa'n piuă«; in schimb e superioară și consfințită prin practica îndelungată a veacurilor ma- xima trecută in sângele nostru: prin noi înșine«.

Iată deci câteva motive de a lu- cra altfel, — cam așa, precum am spus-o in articolul introductiv, — de azi înainte.

ULTIME ȘTIRI.

Solemnitatea semnării tratatului.

— Prin scrisoare express. —

București, Luni 11 Aug.

Eri la orele 9 1/2, s'a deschis se- dința solemnă pentru semnarea trata- tului de pace. Inainte de-a se procede la semnarea tratatului d-l Venizelos a rostit între aplauzule delegaților urmă- torul discurs:

»Sunt sigur de a fi interpretul sen- timentelor unanime ale colegilor mei streini, exprimând E. Sale d. prezident Maiorescu viua noastră grațitudine pen- tru marea imparțialitate și perfectul tact cu care ăa prezidat delicatele lu- crări ale acestei ilustre Adunări.

»Vouă adăuga, că aceste maricall- tăți ale Excelenței Sale, nu le-am apre- ciat numai in cursul ședințelor noastre oficiale; am fost de asemenea foarte profund mișcați de sentimentele nobile și înalte de care ne-a dat numeroase probe in întrunirile private și negocie- rile oficioase, când, grație sfaturilor sale luminate, concesiunile făcute de o parte și de alta au determinat acordur- ile fericite stabilite in tratatul pe care l'am semnat.

»De aceea meritul marei opere în- depinite revine in mare parte d-lui prezident Maiorescu.

»Numele său va rămâne pentru todeauna legat de pacea de la Bucu- rești și va fi rostit cu un profund și recunoscător respect de către popoarele creștine, pentru cari se deschide azi o eră de muncă și de liniște.

D-l Maiorescu a răspuns ur- mătoarele:

»Sunt profund mișcat de amabilele cuvinte pe care le-ați rostit și de a- sentimentul pe care ele l'au găsit in sânul colegilor noștri. Dar inainte de orice mie îmi aparține a vă exprima recunoștința pentru binevoitorul concu- rs pe care mi l'ați dat in scop de a înlesni opera comună și pentru indul- gența pe care mi-ați dovedit o.

După acest discurs s'a semnat tratatul in cinci exemplare. Mo- mentul semnării tratatului s'a a- nunțat prin salve de tun. Termi- nându-se acest act dl Maiorescu a rostit următorul discurs des aplau- dat:

»Inainte de a ne despărți, per- miteți-mi a vă aminti că confe- rința noastră a ținut prima sa se- dință Mercuri 17 (30) Iulie și că azi Duminecă 28 Iulie, adecă după 11 zile, marea misiune care era de-a aduce popoarelor pe care le reprezintă binefacerile păcii, s'a îndeplinit.

Este evident, că un asemenea rezultat n-a putut să fie obținut de cât prin zelul asiduu și înalta competență a membrilor acestei adunări.

Cred că îndeplinesc o datorie exprimând mulțumirile noastre par- ticulare acelor dintre delegații noș- tri, cari au acceptat atribuțiuni speciale, cu deosebire colegilor noș- tri militari și redactorului textului tratatului de pace.

Mulțumesc in acelaș timp in numele conferinței, secretariatului de neobosita aplicațiune cu care s-a achitat de sarcina sa delicată.

Să nu uităm de asemenea nici pe funcționarii cari au înlesnit formalitățile indispensabile operei noastre.

D-lor, putem să ne despărțim cu conștiința d'a fi făcut cum am pu- tut mai bine, pentru a apăra în- teresele Statelor pe care le repre- zentăm și cu sentimentul că legă- turile personale stabilite între noi in timpul muncei noastre comune, vor fi precursorii bunelor rapor- turi care se vor stabili între state- le noastre. Declar închisă confe- rința dela București.

Inchizându-se sedința delegații păcii au plecat la Mitropolie, asi- tând la serviciul divin solemn, in decursul căruia Mitropolitul a po- menit pe Regii României, Greciei, Sârbiei, Bulgariei și Muntenegrului

împreună cu familiile lor și pe de- legații păcii. La Te-Deum au asis- tat Regele, Regina, principesele Maria și Elisaveta, împreună cu suitele lor și un public distins.

La prânzul de gală

dat aseară in onoarea delegațiilorlor pentru pace la palatul regal au partici- pat 56 invitați im preună cu membrii familiei regale și princiare. In decursul mesei Maj. Sa Regele a rostit ur- mătorul toast:

Cu cea mai vie bucurie văd strănși in jurul Meu pe domni de- legați ai statelor balcanice, cari au încheiat și semnat pacea in Ca- pitala României.

Această pace atât de fierbinte dorită de lumea întreagă, a cerut dintr'o parte un mare spirit de re- semnare și jertfe dureroase — deși inevitabile — pentru a face să în- ceteze aceste lupte sângeroase, cari au dăinuit prea mult între popoare menite a se înțelege.

Aceste sacrificii vor fi totuși îndulcite prin ușurarea ce se va aduce tuturor celor cari suferă și prin speranța de a vedea că se deschide o eră de încredere reci- procă și de propășire pentru Pe- ninsula Balcanică.

Nu exprim numai o dorință, dar chiar convingerea Mea că dacă statele noastre vor putea lucra li- bre la organizarea și dezvoltarea lor economică, nu vor lipsi să cu- leagă in puțin ani, roadele bine cuvântate ale efortărilor și înțelep- ciunei lor.

Această eră nouă, care nu de- pinde de cât de noi spre a fi inau- gurată, România cu deosebire o dorește in mod sincer și va con- tribui din toată inima spre a ușura înfăptuirea ei. Să facem urări ca să ne unim într'o acțiune comună pentru a atinge acest scop atât de nobil și atât de dorit, care va face să se uite un trecut intristător, și va pregăti căile unui viitor feri- cit. Popoarele noastre ne vor bine- cuvânta și noi vom fi bine meri- tat de la omenire.

Ca bătrân soldat nu Mă pot împedeca de a mărturisii via Mea admirațiune pentru vânoșia, jertfa de sine și bravura ce au arătat vitejele voastre armate in timpul acestei lupte de aproape un an, care trebuie să asigure libera des- voltare a țărilor noastre și să sta- tificească între toți un echilibru stabil.

Amintirea celor cari au plă- tit cu sângele lor opera de elibe- rarea întreprinsă in cmmun trebuie să fie cinstită cu sfințenie ca o pioasă datorie de recunoștință.

Eu sunt adănc încredințat că pacea care s'a încheiat va fi sta- tordată și ed cu ajutorul lui Dum- nezeu ea va fi un prim pas către acea înțelegere mândoasă care va cruța popoarele noastre de noui încercări și le va da ajutor să se ridice după acele prin care au trecut.

Dorința Mea cea mai scumpă este de a vedea stabilindu-se și menținându-se între România și regatele Peninsulei Balcanice rela- ționile cele mai prietenești in in- teresul nostru al tuturor.

Pătruns de aceste simțăminte beau in sănătatea Majestaților Lor Auguștii voștri Suverani și rog Divina Provență să întinda ocrotirea și binefacerile sale asu- supra Regatelor Lor.

Trăiască Majestațile Lor Au- guști voștri Suverani!

Petersburg, 11 Aug. Ziarele rusești comună că in curând va sosi la Crimea principele Ferdinand al României îm- preună cu prințul Carol. Aceasta in legătură cu evenimentele ce vor apropia Rusia cu România.

POȘTA ADMINISTRAȚIUNEI.

D-lui Miron Dascaiu, Cetatea de Bală. Cu cele 12 cor. trimise acuma am achitat abo- namentul D-Voastră până la 31 Decembrie 1913, prin urmare pe anul acesta sunteți in restanță.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisco & Comp Redactor responsabil: Ioan Brolea.

MOBILE BUNE

lucrate de măiestri din Braşov, — se capătă în asortiment bogat în
Hala de mărfuri a societăţii industriale din Braşov, (PODUL BĂTUŞILOR)
STRADA HIRSCHER Nr. 1.
Pentru lucru solid şi bun se dă garanţie pe cinci ani.

(28-24)

croitorie înser edi nşat de amin pregăteşte în atelierul propriu **Haine de Domni** din sferă moder-
 eu lucrători de primul rang neindiogiene-
Tellmann Béla Confectionare de mantale englezeşti pentru dame şi costumuri.
 88-25 Pentru studenţi şi orăşeni preţuri moderate.
Sonal de modă, BRAŞOV Comande din provincie se execută,
 11, Socol, Piaţa Franf. Central, Pârşul Galilor deasupra magaz. Schörg, etajul I. fără măsură, a lau sub în garanţie.

Draudt & Jeckel

Ferărie

Strada Vămei Nr. 16.

Pentru secţia specială de articole pentru casă şi bucătărie în etajul I. **ţinem în Vitrinele la intrarea în Curte o expoziţie permanentă de:**

Unelte de casă şi economie
Mobile de fier

Sport şi Căruţe pentru copii
articole pentru instalaţii şi întocmiri de băi.

Afară de obiecte potrivite pentru cadouri de nuntă şi ziua numelui recomandăm cu leosebire, cel mai nou şi renumit

Aparatul de fier

„Uitreform”

5-5

Deschidere de prăvălie

Am onoare a aduce la cunoştinţa Onor. public că am deschis pe piaţa din Braşov,
Strada Porţii Nr. 34.

sub firma protocolată

Franz Gross

o prăvălie special pentru articoli de modă, pentru bărbaţi albituri, gâteli, mărunţişuri, şi căptuşeli.

Esperienţele câştigate în decurs de 10 ani ca funcţionar, 2½ ani ca tovaroş şi conducător al „Warenhaus“ din târgu grăului N. 9 mă pun în plăcută poziţie de a corespunde recerincelor. Mă voiu sili prin sorviciu solid, prevenitor a câştiga confienţa On. public rugându-mă de un sprijin faptic a întreprinderi mele.

Cu toată stima
Franz Gross

O fabrică din Bucureşti caută

Un Funcţionar

Se cere: cunoştinţe comerciale generale, cunoştinţă perfectă în scris şi vorbit a limbilor germană şi română, etate 20—25 ani, necăsătorit român, serviciu militar îndeplinit.

Oferte sub „Durabil“ la Administraţia „Gazetei Transilvaniei“

Stofe de modă

la fel cu cele englezeşti şi frauzeşti, producţie proprie, recomandă

Fabrica de Postav din Braşov

WILHELM TELLMANN & COMP.

Magazin de vânzare.

strada Hirscher no. 16.

Se află circa de 500
 14-50 mostre resturi.

Bărbaţi cari sufer de neputinţă

(Neurasthenie) se cere broşura care conţine tratamentul, trimiţind 40 bani în mărui postale sub adresa:

Novamechanika 157

Cut la poştai 40.

Budapest-Haup tpo e.

Correspondenţa şi broşura numai în limba nemţească şi magiară.

4-4

Odăi frumca mobilate se închiriază lunar, sau cu ziua cu preţ ieftin în **Villa Kertsch.**

Lucrări de primul rang.

STERN ANTAL. Atelier de croitorie pentru bărbaţi, Braşov, Strada Mihael Weis Nr. 18.

Aduc la cunoştinţa on. public că mi-a sosit stofe moderne pentru sezonul de **primăvară şi vară.**

Execut după măsură, ori şi ce veşminte; croială, modernă. Serviciu solid, cu preţuri moderate.

24-25

Pentru studenţi costume cu 10% rabat.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă se-care cutiă este provădută cu maro de apărare a lui A. MOLL şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecurire durabilă al Prafarilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai oerbicose la stomac şi pântec, în contra căreorilor şi a crelei la stomac, constipaţiunii cronice, suferinţei de float, congestiunii de sânge, haemorrhoidelor şi a celor mai diferite biele femeesci a lurt acest medicament de casă o răsoandire ce erosec marea de mai multe decenii înocce. — Preţul unei cutii originale sigilate Corons 2— Falsifică şile se vor armări de cale judecătorească.

Franzbranntwein sare şi a lui Moll.

Varie-til numai dacă se-care estă lăeste provădute cu marca scutire şi cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul şi sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire soris prin trare, alină durerile de şoldină şi reumatism şi a altor urmări de recedala.

Preţul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii şi Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultiva varea aţională a peloi, ca deosebire pentru copii şi adulţi. — Preţul unei bucaţi cor. —40 b Cincot bucaţi cor. 1,80

Fie-care bucaţă de sapun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tocklauben

e. şi rez. furnisor al curţii imperiale.

— Comande din provincie se efectuează şilincle prin ru rsoşă

La deposite să se cerea anumit preparatelor provădute la şcalitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposit în Braşov: Carl Schmidt, farmacist.

30-40

Magazinul D. BERBECAR.

Braşov, Strada Hirscher 7. Telefon 487.

Au sosit: Toate noutăţile în stofe de Rochi şi bluse pentru vară. Trusouri complete pentru mirese şi gineri.

Rochi se confecţionează după măsură.

25-30

Vânzare de mărfuri dela o concurs-masa, Braşov, Strada Porţii Nr. 59,

(lângă Atelierul de corsete a firmei Rapaport.)

Se vând: Ciorapi, mănuşi, ridichile, cămăşi, gulere, cravate, parisole, umbrele, dantele, peptini, albituri, cusături cu mâna, pânzării etc.

Vânzarea durează numai timp scurt.

(8-10)